

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

Magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . K 20—
Fél évre . . . . . 10—
Negyed évre . . . . . 5—
Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

NYILATKOZÁSOK

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOSEF.

Kiadó és lapfajlagosok:
STRAUSZ SÁNDOR.

Erőszak vagy igazság?

A legkevésbé megcáfolható argumentum ma az erőszak. Egyedül az erőszakot tartják hivatoltnak arra, hogy eldöntse: mi az igazság, mi igazságtalanság. Az erőszakra bizzák az erkölcs és a rend teremtését, a népek szabadságának biztosítását és az ellenség elnyomásával, szétdarabolásával és megsemmisítésével a béke megalapozását.

És mégis a történelem arra tanít, hogy mindezek létesítésére egymagában az erőszak nem képes. Az emberiség jövője a népek egymás kölcsönös megértésétől függ. Megdönthetetlen igazság, hogy a művészetek és a tudomány a szabadelvű gondolkodás és a békés rend szülöttjei s hogy háborus gazdálkodásból lehetetlen gazdasági javakat szerezni.

Az erőszak, melyet egyik oldalon alkalmazznak, kihívja a másik fél erőszakosságát. Az alternatíva csak egy lehet: vagy az erőszak uralma, melyet folyton újabb erőszak követ; gyűlöletet és bosszúvágyat rejt méhében; az emberiséget a háború rabszolgájává teszi; megfosztja keresetétől és szerzeményétől, óriási értékeket haszontalanul elfecsérel; a nemzeteket népesedési és gazdasági tekintetben gyengíti és kimeríti; a szabadság helyébe tekintélyt, kényszerít és megköltönöséget juttat, előidézte ezzel az erkölcsi fejlődés és önbecsülés hanyatlását — vagy pedig a népeknek egymást meg kell érteniük; általánosan el kell ismerni a fejlődésre és terjeszkedésre való egyforma jo-

gosultságukat; szabad teret kell engedni a gazdasági tevékenység kifejtésének; lehetővé kell tenni, hogy mindenütt minden nép háborítatlanul hozzáférhessen a föld gazdagságának kiaknázásához; a világforgalom számára szabadabbá kell tenni az összes szárazföldi és tengeri utakat; az erőszakot meg kell fosztani minden jogától és helyébe kell tenni a népek erkölcsi öntudatosságán alapuló intézményeket; be kell szüntetni a háborúra való készülődéseket, vitás ügyeket békésen kell rendezni és egyesíteni kell minden erőfeszítést az új világrend életbeléptetésére és fentartására.

Vége is a népeknek meg kell békülniük egymással. Az ut ehhez a célhoz véren, szenvedéssel, nyomorúságon át vezet. Nem lehet a célt elérni azzal, hogy egyik vagy másik hatalmi csoport az egész emberiségre rákényszeríti akaratát, állami fel-fogásait és intézményeit.

Az előbbi oty gyakran hangoztatott ideális céljaitól mind messzibbre eltolódott anélkül korlátlan imperializmus felé törekszik és elfelejti, hogy az erőszak jelenlegi rendszere bármelyik népek is kedvezzen vég-eredményében, nem adhatja vissza a viharvert világnak azt, amit elvesztett s nem nyújthat garanciát arra, hogy a most lezajló szörnyű események ne ismétlődjenek.

Bármily nagy ur ma az erőszak, hatalma mégis kevés ahhoz, hogy elveivel pótolhassa a kölcsönös megértésből kijegező igazságot, mely a tartós békének egyedüli biztos záloga!

A nyolcadik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háború további nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezúttal 5 1/2%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek.

Az aláírás időtartama 1918. június 12-től július 11-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, hazai pénzülnézetek.

A címletek nagysága.

A kibocsátásra kerülő 5 1/2%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10,000 koronás címletekben fognak kiállítani.

Az aláírási ár.

Az 5 1/2%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvény kibocsátási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. ha az egész ellenérték befizetettik: a) az 1918. évi június hó 12-től június 27 ig bezárólag történő aláírás esetén 91 K 50 f;

K.-gazda leveleiből.

Ti csüggedtek? . . .

Ti csüggedtek, kishitűek?
Otthonulól, ágybanháló boldogok?
Nyújtózkodtok jóllakottan
S a »bubosban« álmosan tűz lobog . . .
S nem tapad az arcotokra
Verejtéktől, vértől csapzott hajatok:
Mert mi azért vérzünk itten,
Hogy ti otthon ágyúszót se hajatok! . . .

Ti csüggedtek, kishitűek,
Amíg magyar erő küzd a végeken?
Most tör ki a gyáva kétség
Asszonyokon, pipogyákon, véneken.
Most, amikor rugaszkodunk?
Mikor már csak egy-két döntő-viadal?
S letiporjuk ellenünket . . .
S ránk köszönt a büszke béke-diadal?! . . .

Ti csüggedtek, kishitűek,
Mig mi állunk rendületlen, keményen?
Mert itt bizony nem vesz erőt
Elfáulás a győzelmi reményen!
Pedig annyi baka-túrés
Megörölne vértanúkat, szenteket:
S többet az a dicsőséges,
Megfeszített Megváltó se szenvedett!

Ferke Ágost

Ébredés.

Irta: Látits Béla.

— Add ide buksi fejedet. — Megcsókolt a piruló homlokomat. Vállára borítottam s zokogtam, sirtam. Azután kimentünk az állomásra.
— Isten veled bátyám.
— Szervusz Feri.
Néma közfogás, testvérei ölelés. A robogó vonat ablakából néztem a havasokat. Gyönyörű volt. Felszakadt lelkemből az a mély fájdalom, mely örök bucsúnak érzelmén fakadt.
Jobbra néztem, halvány alak ült mellettem. Felkiáltottam.

— Gyula, te is jössz?
Csend volt. Kinyújtottam kezemet, bútor-darabba fűtöttem; nem ült ott senki.
Fáztam. Nem volt mellettem senki. Az ódon havasok eltűntek az esti szürkületben. Nem égett kocsimban lámpa. Egyedül voltam. A fájdalmas érzést nem tudta elaltatni szívemben.

Másnapot éltem. Ragyogó napsugár ébresztett, de én kábultan hajtottam fejemet a vasuti párnára. Fáradt voltam, félttem ébredni.

Robogtunk tovább. Éveken át úgy éreztem, mintha óriási sokaság venne körül. Beszéltem. Ajkamról izgatott szavakkal szólt az igazság.

Egyszerre felkiáltást hallottam. Az egész közönség zaja oly ijeszítően hatott. S mellettem állt bátyám, ajkán mosoly, szemében csillogás.

— Mélyen tisztelt közönség, bocsássanak meg ücsémnek, hiszen szegény már régen . . . nem egészen, hogy mondjam, nem egészen épelméjű.

Homlokomon égni kezdett egy hajdani csók nyom. Bámulva álltam ott. Ó volt, ki valaha szeretett,

mikor még kicsi voltam. Megriadtam, Judás vagy-e? dobogó szívemről ajkamra száll a fájdalom jajkiáltása, de nem volt hangom, mely kimondja azt. Bátyám, ki bátyám volt valaha, tönkretett, el akart ejteni. Éreztem, hogy vérem agyamba száll, mozdulatlanul-álltam ott, hiszen eljött minden, amitől félttem, ő lett az ellenségem, kít legjobban szerettem.

Éveket éreztem múlni újra. Kórházban voltam. Azt mondták, nincs már remény. Egy spáca kezembe adta a feszületet. Jött a pap. Nem láttam őt. Nagyon sötét volt. Az utolsó-kenetkez készítették elő az asztalkán. Bággyadtan váltam. Ajkaim lázasan értek össze, éreztem, hogy kazán van bennem. Feszített a gőz s nem tudott megnyitni a szelep.

A pap felém hajolt és dermedve megállt. Én lázas szemekkel bámultam egy ismerős archa, erőltettem emlékezetemet, de nem jutott eszembe, ki lehet.

— Feri, bocsáss meg, szeres újra mielőtt elmész, mondd, hogy mindent feledtél.

Sirt . . . Én kezdtem halványan emlékezni. Úgy éreztem, mintha újra, egyre jobban éget volna a homlokomon.

Eszembe jutott egy harmincéves, ifjúkori testvéricsók.

— Béke veled, Gyulám!
Reám borított könnyei üdítőleg öntözték lázas arcomat. Mosolyt ült ajkamra. Megnedvestül a szemem, kértem adja nekem az útravalót.

Eljött az Úr. Béke volt lelkemben. Homlokomra tettem bátyám kezét, megrezentem, olyan hideg volt . . .

... Felébredtem. Anyám állt ágyam mellett. Hideg borogatást rakott lázas homlokomra.

b) ezután július 11-ig bezárólag 91 K 70 f;

2. ha pedig részletekben történik, 92 K 50 f.

Kamatcsökkentés.

A 100, 1000, 5000 és 10,000 K-ás címletek minden év március és szeptember 1-én lejáró felévi utólagos részletekben évi 5 1/2%-kal kamatoznak. Az első szelvény 1919. március 1-én esedékes. Ettől eltérőleg az 50 koronás címletek évi szelvényekkel vannak ellátva s ezeknél az első szelvény 1919. szeptember 1-én esedékes.

Befizetési hely.

A kölcsönre aláírt összegek az aláírási helyén fizetendők be.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha az 5 1/2%-os járadék-kölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 100 K-t meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapírokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

A jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 aug 5 ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1918 aug. 24-ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1818 szept. 10-ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1018 szept. 23-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával biztosíték elszámoltatik.

A befizetési elismervények kiállítására és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél pénztári elismervényt kap. A kötvények kiadása hirdetmény útján ugyanazon a helyen történik, ahol a pénztári elismervények kiadattak.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminisztérium a kibocsátandó 5 1/2%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse. Azonban az esetleges felmondás 1925. szeptember 1-ét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó, 1. előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldórendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önrésztőleg a kikötött felmondási idők épségében tartása mellett — igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyi betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a nyolcadik hadikölcsönnél.

A kibocsátásra kerülő 5 1/2%-os járadékkölcsönkötvények felhasználhatók lesznek hadinyereségadó fizetésére.

A hadinyereségadó fizetésénél a kötvények azonban 100 K névérték után a voltaképpen kibocsátási áron, tehát 92 koronával fognak számításba vétetni.

Az aláírók a háború utáni leszerelés folytán eladásra, illetve árverésre kerülő javakat a kibocsátásra kerülő járadékkölcsönkötvényekkel fizethetik. Ily fizetéseknel a kötvények ugyanúgy, mint a hadinyereségadófizetéseknel minden 100 K névérték után a tulajdonképpen kibocsátási árat képező 92 koronával fognak számításba vétetni. A leszerelési javak értékesítésénél azok a vevők, akik a vételár fizetésére az általuk jegyzett kötvényeket használják fel, előnyben fognak részesülni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamattalaz mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kizárólagos lektőse (lombardirozása mellett a névérték 75%-áig, a mindenkori hivatalos váltóeszámlítási kamattalban nyújtanak kölcsönt.

Ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóeszámlítási kamattalban nyújtanak náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a kibocsátott aláírási felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. Mérsékelt kamattalaz kedvezményében a meghosszabbított ily kölcsönök is részesülnének.

Az így folyósított kölcsön után évi 5%-os állandó kamattalaz biztosítottatik.

Az aláírók kivánságára a kibocsátandó kötvényeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek 1919. december 31 ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

Tudnivalók a Cipőrendeletéről.

A május 15-én életbelépett cipőrendelet folytán előállott helyzet lényege a következő:

»Cipő« alatt a rendelet szempontjából mindenfajta lábbeli értendő. Kész cipőt (csizmát) akár uj, akár ócska, de még használható állapotban, csakis a fűszolgabírói hivatal által kiállított cipőutalvány ellenében adhatnak el a cipőkereskedők s csizmadiák. Minden vármegye a kisiparnak bõrrel és a közönségnek cipővel való ellátása dolgában zártterület képez s ennek folytán a csáktornyai járásbeliek csakis a csáktornyai járásban szerezhetik be lábbelijüket.

Kész uri-és női cipők Berger Simon, Kelemen Béla és Pollák Gyula csáktornyai kereskedőknél vásárolhatók cipőutalványra. Közönséges féli és női cipők, csizmák és fejelések: Mekovecz József (Zöldfa-utca 24) Mekovecz Ferenc (Zöldfa-utca 30.), Krizsán Ferenc (Hunyadi u.), Horváth Mihály (Rákóczi-u.). Horváth Miklós (Rákóczi-), Horváth Balázs (Rákóczi-u.), Mattyan Ferenc (Zöldfa-u.), Stingl István (Zöldfa-u.), Premec Miklós (Rákóczi-u.), Komár Ferenc (Erzsébetter.) és Sinkó Mihály (Rákóczi-u.) csáktornyai vásároló csizmadiák, továbbá Horváth Lajosné (Erzsébetter 12), Vámply Imre (katonai barakkórház mellett), és Stich István (Hunyadi u.) vásároló cipészeknél szerezhetik be ugyanacsak utalványra

A vásárolást a rendelet beszüntette. Aki lábbelit akar venni, előbb válassza ki a neki alkalmasat s csak azután menjen utalványért.

Mérték utáni rendelendő cipőutalványt vagy lábbeli javításra (talpalás, borítás) szelvényt is a főbírói hivatal ad ki, melynek ellenében a cipészmaster köteles a lábbelit készíteni vagy a javításokat elvégezni.

A rendeléskől kapott utalványra a cipész (csizmadia) mester Vásárlási engedélyt (Bőrutalványt) kap a hatóságtól. Ez idő szerint: Baumsteiger Samu, Májor testvérek és Mózes Bernát csáktornyai bõrkereskedők és Bükkenmeister Henrik stridóvári cipész részesültek hatósági bõrellátásban.

A vidéki cipész és csizmadiapárosok, ha bõrutalványt kérnek, valamint a vidéki igénylők, ha cipő (csizma) utalványért jönnek, h teles adatokkal (katonakönyv, munkakönyv, közszégi bizonyítvány stb.) tartoznak személyazonosságukat igazolni.

A cipőtalpalás és borítás, mint olyan javítás, amelyhez bõranyag kiutalása szükséges, e hó 15 étől kezdődőleg szintén hatósági engedélyhez kötöttet, s ezért ez idő szerint már a cipész (csizmadia) iparosok talpalást és borítást is csak a főbírói hivatal által kiadandó utalványra teljesíthetnek.

Azok részére, akik a cipő, csizma készítéshez szükséges anyagokkal (bőr, talp stb.) rendelkeznek, a cipész (csizmadia) iparosok cipőt, csizmát utalvány nélkül is készíthetnek. A megrendelők névjegyzéke azonban a fűszolgabírói hivatalhoz a cipész (csizmadia) által minden egyes esetben bejelentendő.

Gyűjtés

a hadirokekantak stb. s a hadiemlék javára.

Városunk szülötte, Schwarz Adolf úr sem feledkezett meg gyűjtésünkről. Kérelmünkre ő is szíves volt Budapesten ismerősei körében, kik nagyobb részt csáktornyaiak, gyűjteni, aminek eredménye a 392 K, ml beküldeni szíveskedett. Mai számunkban közöljük az adakozók névsorát hálás köszönetünk kapcsán.

A befolyt adományok a következők:

Schwarz Adolf Budapest	20 K
Epstein Mór	20 „
N. N.	5 „
Lukács	6 „
Schwarz Alfred	2 „
Schwarz Imre	2 „
Schwarz László	2 „
Gartner S	30 „
Wolf Sándor Wien	100 „
Anonymus Budapest	5 „
Wolf Lipót fiai Kismarton	200 „

Összesen 392 K —

Mult heti kimutatás 32531 K 11 f

Főösszeg 32923 K 11 f

K Ü L Ö N F É L E K.

— Hősi halál. Támándi József, 20-as honvédhadnagy, a budakeszi József-szanaláriumban a mult héten tüdővészben kiszáradott. Támándi József a háború kezdete óta teljesített katonai szolgálatot s az összes harctereken küzdött, miközben több legénységi és tiszti háborus érdmet szerzett. A hősi katoná, aki a csáktornyai áll. tanítóképző intézetnek növendéke volt, a harctéren szerzett gyilkos betegségét, mely 28 éves korában oltotta ki ifju életét. Nyugodjék békeben!

— **Kinevezés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter a Mock Gyula elhatározásával megüresedett tapolczai szőlészeti és borászati felügyelőség vezetésével Balogh Tivadar sátoraljaujhelyi felügyelőt bízta meg.

— **Te Deum.** A tanév végén megtartott záróvizsgálatok után szokásos Te Deumra a múlt héten gyűltek össze az állami tanítóképző-intézett növendékei s az állami polgári fiu- és leányiskola tanulói. Mire után mindkét iskolában záróünnepélyek tartottak, mely alkalommal az igazgatók a tanulókhöz intézett záróbeszéddel rekesztették be a tanévet. A polgári iskolában nagy közönség vett részt a tanév bezárásán. A szorgalmas tanulók az értesítőn és bizonyítványon kívül jutalomban is részesültek. Pénzjutalmakat kaptak: Orbán Elek, Griesmajer István, Német János, Bíró Sándor, Petz Ferenc Grábar Gyula, Szép Margit, Németh Erzsébet és Simon Anna. Könyvjutalomban részesültek: Szemkál Antal, Honfi Béla, Mázus Andor, Balogh Sándor, Viola György, Weisz Rezső, Fejér László, Vadlya Attila; Weber Anna, Eisler Jolán, Besnyák Irén, Griesmayer Gizella, Csizmadia Szidonia, Horváth Etelka, Malek Katalin, Grész Magda, Besnyák Ella és Markovics Irén.

— **Esküvő.** Novák Imre barcsi déli vasúli raktárnok és Péter Erzsébet örök hűséget esküdtek egymásnak a szigetvári plebániatemplomban f. hó 22-én d. e. 11 órakor.

— **Allandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színházban ma Faragó Jenő érdekes filmdarabja Lili kerül színre. A háromfelvonásos vigjáték Hervé bájos operettje után készült s egy nagymama naplójából meríti anyagát. A díszleteket Szironthai iparművészeti tanár tervezte. Egyik legközelebbi előadásra a Csáktornyai Mozgó Pakots Józsefnek a »Tűz« c. darabját jelzi.

— **Záróvizsgálat.** Az alsófoku iparos tanonciskolában múlt vasárnap volt a záróvizsgálat, mely alkalommal a szorgalmasabb és jobb tanulók jutalmakat kaptak. A Csáktornyai Takarékpénztár és a Muraközi Takarékpénztár iparistülei 76 K-ra rugó adományaiból. Jutalomban részesültek: Horváth Károly (VIII. telep), Hranilovics Vince és Pepelko Mihály (ö.z. Stich Istvánné), Szklepács Ferenc (Döring Emil); Bisztrovics Ferenc (Kermeck István), Csereovecki Péter (Czukor György), Strakel Tamás (Mofcsán Antal, Horváth István (Oresko István), Hunyák Viktor (Kelemen Béla), Szántó Ferenc (Kertész Lajos), Gabercz Ferenc (Persztecz Ignác), Volarics Ferenc (Deutsch Salamon), Horvatics Antal (Döring Emil), és Sterbernger Kálmán (Gold Ferenc). Ezenkívül 25—25 K-t jutalmat kapott Kolman Ferenc (Petrics Ignác) és Megla József (Persztecz Ignác), mint a Miniszterium jutalmát. A jutalmakat Zrinyi Károly igazgató osztotta ki tanulságos beszéd kíséretében.

— **Záróra a kocsmákban.** A Zalavár-megye területén lévő összes kis és nagyközségi kocsmákra nézve rendelet jelent meg, mely a zárórát úgy ünnepi — mint hétköznapokra esti 9 órában állapítja meg. A rendelet továbbá arra vonatkozólag is intézkedik, hogy a 17 éven aluli fiatalok kocsmában ne tartózkodhassanak vagy hogy ott részükre szeszestől vagy dohánynemőt ne szolgáljanak ki. A rendelet ellen vétül 2 hónapi elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel büntetik.

— **A marhahus kilója 12 K** — de nem Csáktornyán, hanem Nagykanizsán. Nálunk 16 K az ára a kilogrammnak. Érthetetlen, hogy miért drágább a hus nálunk, mint a szomszédban mindenfelé. Bárhová megyünk mindenütt olcsóbban szerezhetik be a fogyasztók a húst, mint nálunk. Így van ez Varasdon is, ahol a hus kilója szintén 12 K. Ideje lenne, hogy nálunk is tegyen valamit a hatóság, hogy a lús ára mint másutt, Csáktornyán is leszálljon!

— **A köztisztviselők ruhabezserzési segélyéről.** Végre megjelent a rendelet, mely részletesen megszabja a ruhabezserzésre való jogosultságot s annak összegét. A rendelet felsorolja azokat a tisztviselőket, akiknek joguk van a segélyre. Az állami tisztviselők, akik fizetési osztályba vannak sorozva, valamennyien kapnak segélyt, a vármegyei alkalmazottak közül a VI—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők, az államvasuti alkalmazottak, továbbá városi és községi tisztviselők, tanítók, óvónők stb. A törzsszám az első csoportban 1000 K, a második csoportban 800 K, a harmadikban 600 K, és a negyedikben 400 K. Ezenfelül még a törvényes feleség után az első csoportban 400 korona, a másodikban 240 korona, a harmadikban 200 korona, a negyedikben pedig 160 korona jár.

— **A termésrendelet.** A hivatalos lap vasárnapi száma közölte a rég várt termésrendeletet, amelynek leglényesebb intézkedése, hogy az állam az egész termést a cséplés pillanatában közcélokra lefoglalja és minden termelőt arra kötelez, hogy kellő gondossággal, minden késedelem nélkül, a termést learassa és kicsépeltesse. A rendelet szerint mindenki köteles termését a hatóságnál pontosan bejelenteni. A terméssel senki sem rendelkezhetik és azt csak a Haditermény veheti át a megállapított maximális árakon. A termelőnek joga van azonban, hogy szükség esetén házi vagy gazdasági szükségletére saját terméséből valamelyes mennyiséget még a cséplés befejezése, illetve a hivatalos átvétel előtt felhasználjon, azonban ezt a mennyiséget a részére megállapított szükségletből le fogják vonni. Hogy mennyi lesz a házi és gazdasági szükséglet, azt a kormány külön rendeletben fogja meghatározni. Külön rendelet fogja megállapítani azt is, hogy ipari feldolgozásra milyen mennyiségű gabona használható fel.

— **A vendéglői ételek maximálása.** A sok más után végre a vendéglői ételek maximálására is rákerült a sor. A közlelmezési miniszter rendeletet bocsátott ki, mely vármegyénk alispánjához is leérkezett. A rendelet három korona ötven fillér és öt koronás árakat állapít meg a menüért aszerint, hogy első vagy másodosztályú vendéglőben fogyasztja az ételt a vendég. A rendelet országosan állapítja meg ezeket az árakat, a miniszteri leirat azonban felhatalmazza az alispánt, hogy ezeket az árakat vármegyéje területén a viszonyok figyelembevételével esetleg némileg szabályozhassa.

— **A posta új háborús tarifái.** Folyó hó 15-étől a postai díjszabás ismét gyökeresen megváltozott és a háborús pótdíjas tarifák léptek életbe. — Erre való tekintettel Ruvald Ferenc és Fábán Jenő pécsi posta-és távirtdiák ismét a közszükségletet elégték ki, amikor előnyösen ismert és az egész országban elterjedt kézi tarifájukat hatodik teljeseen átdolgozott és bővített kiadásban

ujból közreadják. A segédkönyv, a mely már nyomás alatt áll és néhány napon belül megjelenik, az új postai díjszabásból folyó összes viszonylatokat és tudnivalókat feleleli. A füzetből az esedékes díjtételek gyorsan és biztosan megállapíthatók és meg tudhatók belőle a tábori postákhoz, a megszállott területekre, a hadifoglyoknak és internáltaknak szóló küldeményfajokra, valamint a szállítástól kizárt és csak igazolvánnyal szállítható élelmi- és egyéb cikkekre vonatkozó rendelkezések is. Ügyes összeállításánál és célzerű alakjánál fogva a segédkönyv igazán közszükségletet elégít ki és beszerzése mindenkinek ajánlatos. Megrendelhető a szerzőknél, továbbá a helybeli postahivatalnál és a levélhordóknál.

— **Külföldön élő felmentettek bevonulása.** A hadügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő 1894—1899. évfolyamu felmentetteknek be kell vonulniuk akár ideiglenes, akár bizonytalan időre szóló felmentésük volt. A rendelet alól csak azok vételek ki, akik bányaművekben vagy vasutnál dolgoznak (közveti vasutak alkalmazottjaira a kivétel nem szól). Akinnek a rendelet értelmében be kell vonulniuk, azok újabb bevonási engedélyt nem kaphatnak.

A »Vasárnapi Ujság« képeket közül a királyi pár bulgáriai és konstantinápolyi látogatásáról, a budapesti ifjúsági tornaversenyéről, a Kőszívű ember fainak a Magyar Színházban való előadásáról, a zeebrüggei angol hajótámadásról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Schöpflir Aladár színházi cikke, Reims égéséről Bennett humoros angol regénye. Egyéb közlemények: Képek a francia városok pusztulásáról s a rendszeres heti rovatok a »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 10 korona. (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.)

— **A Déli vasút mérlege.** A Déli vasút 1917. évi mérlege, a kimutatás szerint, 13 millió korona veszteséggel zárult. A múlt évi vesztesége az 1916. évi veszteséget tetemesen felülmulja; ebben az évben csak 5 millió 500 ezer koronát tett ki a társaság deficitje.

— **Podgyások szállítása.** A kereskedelmi miniszter rendeletére a vasuton 50 kilónál súlyosabb podgyászt felvenni nem szabad. Ezenfelül minden podgyáson rajta kell lennie az utas pontos és jól ráragasztott címének s a feladó és rendeltetési állomás helyének. Enélkül a podgyászt nem veszik fel.

— **Népesedési statisztika.** Születések: Tárnok Gyula, Potocsnyák György, Bus Mária, Ehmann Béla, Kórus György, Váradi Paula. — Meghaltak: ö.z. Strekar Menyhért (84 é), Schott György (81 é), Kutassy Mihályné (34 é), Zsifkó Ferenc (66 é), Szilván Matild (12 n), Novoszel István (38 é), Bél Györgyné (24 é), ö.z. Neumann Józsefné (82 é), Hollenberger József (13 n), Kosztel János (50 é), Koren Mihály (78 é), Kovacsics József (83 é), Szepey László (87 é), ö.z. Bors Istvánné (79 é). — Házasságot kötöttek Molnár József és Miklants Teréz, Kuhnecz János és Jámor Erzsébet, Crnics Rudolf és Hirschler Aranka.

— **Elvesztett egy erős, magas, barna, (májzinü) vadászkutya, (viszla). Megtalálójá, vagy a ki nyomára vezet a csáktornyai kir. közjegyző irodájában méltó jutalomban részesül.**

b) ezután július 11-ig bezárólag 91 K 70 f;
2. ha pedig részletekben történik, 92 K 50 f.

Kamatessedékesség.

A 100, 1000, 5000 és 10,000 K-ás címletek minden év március és szeptember 1-én lejáró félévi utólagos részletekben évi 5 1/2%-kal kamatoznak. Az első szelvény 1919. március 1-én esedékes. Ettől eltérőleg az 50 koronás címletek évi szelvényekkel vannak ellátva s ezeknél az első szelvény 1919. szeptember 1-én esedékes.

Befizetési hely.

A kölcsönre aláírt összegek az aláírási helyén fizetendőek be.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha az 5 1/2%-os járadék-kölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 100 K-t meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítottékképpen leteendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

A jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 aug 5 ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1918 aug. 24-ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1818 szept. 10-ig.

A jegyzett összeg ellenértékének 25 %-a legkésőbb 1018. szept. 23-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával biztosíték elszámoltatik.

A befizetési elismervények kiállítására és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél pénztári elismervényt kap. A kötvények kiadása hirdelmény útján ugyanazon a helyen történik, ahol a pénztári elismervények kiadattak.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminisztérium a kibocsátandó 5 1/2%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse. Azonban az esetleges felmondás 1925. szeptember 1-ét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek 1914. évi augusztus hó, 1. előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldórendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önrésztől megkötött felmondási idők épségében tartása mellett — igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyi betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynek a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a nyolcadik hadikölcsönre.

A kibocsátásra kerülő 5 1/2%-os járadék-kölcsönkötvények felhasználhatók lesznek hadinyereségadó fizetésére.

A hadinyereségadó fizetésénél a kötvények azonban 100 K névérték után a voltaképpen kibocsátási áron, tehát 92 koronával fognak számításhoz vétetni.

Az aláírók a háború utáni leszerelés folytán eladásra, illetve árverésre kerülő javakat a kibocsátásra kerülő járadékkölcsönkötvényekkel fizethetik. Ily fizetéseknek a kötvények ugyanúgy, mint a hadinyereségadófizetéseknek minden 100 K névérték után a tulajdonképpen kibocsátási árat képező 92 koronával fognak számításhoz vétetni. A leszerelési javak értékesítésénél azok a vevők, akik a vételár fizetésére az általuk jegyzett kötvényeket használják fel, előnyben fognak részesülni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamattal mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kezizálogul leköltése (lombardozása mellett a névérték 75%-áig, a mindenkor hivatals váltószámítási kamattalban nyújtanak kölcsönt.

Ugyancsak a mindenkor hivatals váltószámítási kamattalban nyújtanak náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a kibocsátott aláírási felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. Mérsékelt kamattal kedvezményesen a meghosszabbított ily kölcsönök is részesülnek.

Az így folyósított kölcsön után évi 5%-os állandó kamattal biztosítatik.

Az aláírók kívánságára a kibocsátandó kötvényeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek 1919. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

Tudnivalók a Cipőrendeletéről.

A május 15-én életbelépett cipőrendelet folytán előállott helyzet lényege a következő:

»Cipő« alatt a rendelet szempontjából mindentajta lábbeli értendő. Kész cipőt (csizmát) akár uj, akár ócska, de még használható állapotban, csakis a fősolgabírói hivatal által kiállítandó cipőutalvány ellenében adhatnak el a cipőkereskedők s csizmadiák. Minden vármegye a kisiparnak bírral és a közönségnek cipővel való ellátása dolgában zárterületet képez s ennek folytán a csáktornyai járásbeliek csakis a csáktornyai járásban szerezhetik be lábbelijüket.

Kész uri-és női cipők Ferger Simon, Kelemen Béla és Pollák Gyula csáktornyai kereskedőknél vásárolhatók cipőutalványra. Közönséges férfi és női cipők, csizmák és fejelések: Mekovecz József (Zöldfa-utca 24) Mekovecz Ferenc (Zöldfa-utca 30.), Krizsán Ferenc (Hunyadi u.), Horváth Mihály (Rákóczi-u.), Horváth Miklós (Rákóczi-), Horváth Balázs (Rákóczi-u.), Mattyán Ferenc (Zöldfa-u.), Stingl István (Zöldfa-u.), Premec Miklós (Rákóczi-u.), Komár Ferenc (Erzsébet tér), és Sinkó Mihály (Rákóczi-u.) csáktornyai vásároló csizmadiák, továbbá Horváth Lajosné (Erzsébet tér 12), Vámply Imre (katonai barakkház mellett), és Stich István (Hunyadi u.) vásároló cipészeknél szerezhetők be ugyancsak utalványra.

A vásárolást a rendelet beszüntette. Aki lábbelit akar venni, előbb válassza ki a neki alkalmasat s csak azután menjen utalványért.

Mérték után rendelendő cipőutalványt vagy lábbeli javításra (talpalás, borítás) szolgáltató hivatal ad ki, melynek ellenében a cipészmaster köteles a lábbelit készíteni vagy a javításokat elvégezni.

A rendelésként kapott utalványra a cipész (csizmadia) mester Vásárlási engedélyt (Bőrutalványt) kap a hatóságtól. Ez idő szerint: Baumsteiger Samu, Májor testvérek és Mózes Bernát csáktornyai bőrkereskedők és Büksenmeister Henrik stridóvári cipész részesültek hatósági bőrellátásban.

A vidéki cipész és csizmadiapárosok, ha bőrutalványt kérnek, valamint a vidéki igénylők, ha cipő (csizma) utalványért jönnének, h tehes adatokkal (katonakönyv, munkakönyv, községi bizonyítvány stb.) tartoznak személyazonosságukat igazolni.

A cipőtalpalás és borítás, mint olyan javítás, amelyhez bőryanag kiutalása szükséges, e hó 15-étől kezdődőleg szintén hatósági engedélyhez kötött, s ezért ez idő szerint már a cipész (csizmadia) iparosok talpalást és borítást is csak a főbírói hivatal által kiadandó utalványra teljesíthetnek.

Azok részére, akik a cipő, csizma készítéséhez szükséges anyagokkal (bőr, talp stb.) rendelkeznek, a cipész (csizmadia) iparosok cipőt, csizmat utalvány nélkül is készíthetnek. A megrendelő névjegyzéke azonban a fősolgabírói hivatalhoz a cipész (csizmadia) által minden egyes esetben bejelentendő.

Gyűjtés

a hadirokkantak stb. s a hadiemlék javára.

Városunk szülötte, Schwarz Adolf úr sem feledkezett meg gyűjtésünkről. Kérelmünkre ő is szíves volt Budapestten ismerősei körében, kik nagyobb részt csáktornyaiak, gyűjteni, aminek eredménye a 392 K, már beküldeni szíveskedett. Mai számunkban közöljük az adakozók névsorát hálás köszönetünk kapcsán.

A befolyt adományok a következők:

Schwarz Adolf Budapest	20 K
Epstein Mór	20
N. N.	5
Lukács	6
Schwarz Alfred	2
Schwarz Imre	2
Schwarz László	2
Gartner S	30
Wolf Sándor Wien	100
Anonymus Budapest	5
Wolf Lipót fiai Kismarton	200
Összesen	392 K —
Mult heti kimutatás	32531 K 11 f
Főösszeg	32923 K 11 f

K Ü L Ö N F É L E K.

— Hősi halál. Támándi József, 20-as honvédhadnagy, a budakeszi József-szanalétrumban a mult héten tüdővészben kiszáradott. Támándi József a háború kezdete óta teljesített katonai szolgálatot s az összes harctereken küzdött, miközben több legénységi és tiszti háborus érdmet szerzett. A hősi katoná, aki a csáktornyai áll. tanítóképző intézetnek növendéke volt, a harctéren szerzte gyilkos betegségét, mely 28 éves korában oltotta ki ifju életét. Nyugodjék békeben!

— **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter a Mock Gyula elhatározásával megüresedett tapolcai szőlészeti és borászati felügyelőség vezetésével Balogh Tivadar sátorlajuhelyi felügyelőt bízta meg.

— **Te Deum.** A tanév végén megtartott záróvizsgálatok után szokásos Te Deumra a múlt héten gyűltek össze az állami tanítóképző-intézett növendékei s az állami polgári fiú- és leányiskola tanulói. Mire után mindkét iskolában záróünnepélyek tartottak mely alkalommal az igazgatók a tanulókhöz intézett záróbeszéddel rekesztették be a tanévet. A polgári iskolában nagy közönség vett részt a tanév bezárásán. A szorgalmas tanulók az érteletlen és bizonyítványon kívül jutalomban is részesültek. Pénzjutalmat kaptak: Orbán Elek, Griesmajer István, Német János, Bíró Sándor, Petz Ferenc Grábar Gyula, Szép Margit, Németh Erzsébet és Simon Anna. Könyvjutalomban részesültek: Szemek Antal, Honfi Béla, Mázess Andor, Balogh Sándor, Viola György, Weisz Rezső, Fejér László, Vadlya Attila; Weber Anna, Eisler Jolán, Besnyák Irén, Griesmayer Gizella, Csizmadia Szidonia, Horváth Etelka, Malek Katalin, Grész Magda, Besnyák Ella és Markovics Irén.

— **Esküvő.** Novák Imre barcsi déli vasuti raktárnok és Péter Erzsébet örök hűséget esküdtek egymásnak a szigetvári plebániatemplomban f. hó 22-én d. e. 11 órakor.

— **Allandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színházban ma Faragó Jenő érdekes filmdarabja Lili kerül színre. A háromfelvonalas vígjáték Hervé bájos operettje után készült s egy nagymama naplójából meríti anyagát. A diszlektet Szironthai iparművészeti tanár tervezte. Egyik legközelebbi előadásra a Csáktornyai Mozgó Pakots Józsefnek a »Tűz« c. darabját jelzi.

— **Záróvizsgálat.** Az alsófokú iparos tanonciskolában múlt vasárnap volt a záróvizsgálat, mely alkalommal a szorgalmasabb és jobb tanulók jutalmakat kaptak. A Csáktornyai Takarékpénztár és a Muraközi Takarékpénztár iparistűléi 76 K-ra rugó adományából. Jutalomban részesültek: Horváth Károly (VIII. telep), Hranilovics Vince és Pepelko Mihály (ösv. Stich Istvánné), Szklepics Ferenc (Döring Emil); Bisztrovics Ferenc (Kermek István), Cserovecki Péter (Czukor György), Strakel Tamás (Mofcsán Antal, Horváth István Oresko István), Hunyák Viktor (Kelemen Béla), Szántó Ferenc (Kertész Lajos), Gabercz Ferenc (Persztecz Ignác), Volarics Ferenc (Deutsch Salamon), Horvatics Antal (Döring Emil), és Sterbernger Kálmán (Gold Ferenc). Ezenkívül 25—25 K-t jutalmat kapott Kolman Ferenc (Petrics Ignác) és Megla József (Persztecz Ignác), mint a Minisztérium jutalmát. A jutalmakat Zrinyi Károly igazgató osztotta ki tanulságos beszéd kíséretében.

— **Záróra a kocsmákban.** A Zalavár-megye területén lévő összes kis és nagyközségi kocsmákra nézve rendelet jelent meg, mely a zárórát úgy ünnepi — mint hétköznapokra esti 9 órában állapítja meg. A rendelet továbbá arra vonatkozólag is intézkedik, hogy a 17 éven aluli fiatalok kocsmában ne tartózkodhassanak vagy hogy ott részükre szeszestalt vagy dohányymórt ne szolgáljanak ki. A rendelet ellen vétül 2 hónapi elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel büntetik.

— **A marhahús kilója 12 K** — de nem Csáktornyan, hanem Nagykanizsán. Nálunk 16 K az ára a kilogrammnak. Érthetetlen, hogy miért drágább a hús nálunk, mint a szomszédban mindenfelé. Bárhová megyünk mindenütt olcsóbban szerezhetik be a fogyasztók a húst, mint nálunk. Így van ez Varsodon is, ahol a hús kilója szintén 12 K. Ideje lenne, hogy nálunk is legyen valami a hatóság, hogy a hús ára mint másutt, Csáktornyan is leszálljon!

— **A köztisztviselők ruhabezserzési segélyéről.** Végre megjelent a rendelet, amely részletesen megszabja a ruhabezserzésre való jogosultságot s annak összegét. A rendelet felsorolja azokat a tisztviselőket, akiknek joguk van a segélyre. Az állami tisztviselők, akik fizetési osztályba vannak sorozva, valamennyien kapnak segélyt, a vármegyei alkalmazottak közül a VI—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők, az államvasuti alkalmazottak, továbbá városi és községi tisztviselők, tanítók, óvónők stb. A törzsszűzesség az első csoportban 1000 K, a második csoportban 800 K, a harmadikban 600 K, és a negyedikben 400 K. Ezenfelül még a törvényes feleség után az első csoportban 400 korona, a másodikban 240 korona, a harmadikban 200 korona, a negyedikben pedig 160 korona jár.

— **A termésrendelet.** A hivatalos lap vasárnapi száma közölte a rég várt termésrendeletet, amelynek leglényegesebb intézkedése, hogy az állam az egész termést a cséplés pillanatában közcélokra lefoglalja és minden termelőt arra kötelez, hogy kellő gondossággal, minden késedelem nélkül, a termést learassa és kicsépeltesse. A rendelet szerint mindenki köteles termését a hatóságnál pontosan bejelenteni. A termékkel senki sem rendelkezhetik és azt csak a Haditermény veheti át a megállapított maximális áron. A termelőnek joga van azonban, hogy szükség esetén házi vagy gazdasági szükségletére saját terméséből valamelyes mennyiséget még a cséplés befejezése, illetve a hivatalos átvétel előtt felhasználjon, azonban ezt a mennyiséget a részére megállapított szükségletből le fogják vonni. Hogy mennyi lesz a hazi és gazdasági szükséglet, azt a kormány külön rendeletben fogja meghatározni. Külön rendelet fogja megállapítani azt is, hogy ipari feldolgozásra milyen mennyiségű gabona használható fel.

— **A vendéglői ételek maximálása.** A sok más után végre a vendéglői ételek maximálására is rákerült a sor. A közlemezési miniszter rendeletet bocsátott ki, mely vármegyénk alispánjához is leérkezett. A rendelet három korona ötven fillér és öt koronás árakat állapít meg a menüért aszerint, hogy első vagy másodosztályú vendéglőben fogyasztja az ételt a vendég. A rendelet országosan állapítja meg ezeket az árakat, a miniszteri leirat azonban felhatalmazza az alispánt, hogy ezeket az árakat vármegyéje területén a viszonyok figyelembe vételével esetleg némileg szabályozhassa.

— **A posta új háborús tarifái.** Folyó hó 15-étől a postai díjazás ismét gyökeresen megváltozott és a háborús pótdíjas tarifák léptek életbe. — Erre való tekintettel Ruvald Ferenc és Fábán Jenő pécsi posta-és távirtda titkárok ismét a közszükségletet elégitik ki, amikor előnyösen ismert és az egész országban elterjedt kézi tarifájukat hatodik teljessen átdolgozott és bővített kiadásban

ujból közreadják. A segédkönyv, a mely már nyomás alatt áll és néhány napon belül megjelenik, az új postai díjazásból folyó összes viszonylatokat és tudnivalókat felöleli. A füzetből az esedékes díjtételek gyorsan és biztosan megállapíthatók és megtudhatók belőle a tábori postákhoz, a megszállott területekre, a hadifoglyoknak és internáltaknak szóló küldeményfajokra, valamint a szállítástól kizárt és csak igazolvánnyal szállítható élelmi- és egyéb cikkekre vonatkozó rendelkezések is. Ügyes összeállításánál és cél szerű alakjánál fogva a segédkönyv igazán közszükségletet elégit ki és beszerzése mindenkinék ajánlatos. Megrendelhető a szerzőknél, továbbá a helybeli postahivatalnál és a levélhordóknál.

— **Külföldön élő felmentettek bevonulása.** A hadügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő 1894—1899 évfolyamu felmentetteknek be kell vonulniuk akár ideiglenes, akár bizonytalan időre szóló felmentésük volt. A rendelet alól csak azok vétetnek ki, akik bányaművekben vagy vasutnál dolgoznak (közúti vasutak alkalmazottjaira a kivétel nem szól). Akinék a rendelet értelmében be kell vonulniuk, azok újabb bevárásai engedélyt nem kaphatnak.

— **A Vasárnapi Ujság** képeket közöl a királyi pár bulgáriai és konstantinápolyi látogatásáról, a budapesti ifjúsági tornaversenyéről, a Kőszivt ember fainak a Magyar Színházban való előadásáról, a zeebrüggei angol hajótámadásról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Schöpflir Aladár színházi cikke, Reims égéséről Bennett humoros angol regénye. Egyéb közlemények: Képek a francia városok pusztulásáról s a rendszeres hetente kiadott »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 10 korona. (Budapest, IV., Egyetem-u 4. sz.)

— **A Déli vasút mérlege.** A Déli vasút 1917. évi mérlege, a kimutatás szerint, 13 millió korona veszteséggel zárult. A múlt év vesztesége az 1916. évi veszteséget tetemesen felülmúlja; ebben az évben csak 5 millió 500 ezer koronát tett ki a társaság deficitje.

— **Podgyászok szállítása.** A kereskedelmi miniszter rendeletére a vasuton 50 kilónál súlyosabb podgyászt felvenni nem szabad. Ezenfelül minden podgyászon rajta kell lennie az utas pontos és jól ráragasztott címének s a feladó és rendeltetési állomás helyének. Ennek a podgyászt nem veszik fel.

— **Népesedési statisztika.** Születések: Tárnok Gyula, Potocsnyák György, Bus Mária, Ehmann Béla, Kórus György, Váradai Paula. — Meghaltak: ösv. Strekár Menyhért (84 é), Schott György (81 é), Kutassy Mihályné (34 é), Zsifkó Ferenc (66 é), Szlákán Matild (12 n), Novoszel István (38 é), Béli Györgyné (24 é), ösv. Neumann Józsefné (82 é), Hollenberger József (13 n), Kosztel János (50 é), Koren Mihály (78 é), Kovacsics József (83 é), Szepesy László (87 é), ösv. Bors Istvánné (79 é). — Házasságot kötöttek Molnár József és Miklantz Teréz, Kuhnecz János és Jámbor Erzsébet, Cricics Rudolf és Hirschler Aranka.

— **Elvesztett egy erős, magas, barna, (májszínű) vadászkutya, (vissza). Megtalálójára, vagy a ki nyomára vezet a csáktornyai kir. közjegyző irodájában méltó jutalomban részesül.**

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskoza jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povušljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplata ošna je:
Na čelo leto . . . . K 20—
Na pol leta . . . . 10—
Na četvert leta . . . 5—
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se poleg pogodbe i tu računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Nova velika nemška navala proti francuzu.

Nemška vojska je opet srečom harcuvala. - Vu četiri dnevih su nemci 15 jezer francuzkih zarobljenikov polovili. - Broj od francuzkih šeregov odzetih štukov je vu novoj navali 150. - Nemci su vu novoj navali vu četiri dnevih do 12-ga juniúša 73 francuzkih replanov postreljali. - Nemci su iz Francuzke zemlje od 21-ga marciúša počemši 6588 kvadrat kilometrov odzeli, 208 jezer vojnikov polovili i 2650 štukov osvojili. - Taljan je navalil na naše šerege, ali mu nije sreča poslužila. - Amerika hoće francuzu tri million vojnikov na pomoć poslati do konca ovoga leta. - Glasi od mira.

Kak stojimo na bojuom polju?

(M. J.) Vu prošim tijednu je nemška vojska opet počela novu veliku navalu proti francuzkoj i englezkoj vojski na francuzkom bojuom polju. Početak nove ofenzive, tojest navale bil je 9-ga juniúša. To je četrti navala nemške vojske. Iova navala se je srečno počela i nemškim šeregom diku i dobička doprinesla.

Nemški šeregi su prvi den navale predbili pri Mortemeru i Orvillersu francuzke dekunge i druge tvrdjave, nadalje Guri zvane brežuljke. Polovili su nemci prvi den 8000 zarobljenikov i više štukov, kojim se broj prvi den još nije znal. Ov den su nemci 38 replanov i 6 velikih zrakoplovov postreljali.

Drugi den, tojest 10-ga juniúša su nemci takaj srečom harcuvali i vu 30 kilometrov širokom mestu 10 kilometrov gliboko nazaj porinuli i osvojili francuzka mesta, gde su francuzke i englezke tvrdjine i izgradjeni dekungi bili. Da su francuzi čekali nemšku navalu, to se iz toga vidi, ar su velike šerege imeli pri imenutih mestih skupljene. Ali to nikaj nije hasnilo proti nemškoj vojski, koja je s velikom vitežtvom rezbila francuzke i njim na pomoć došle englezke i amerikske šerege i napredovala.

Drugi den se je broj zarobljenikov na 10 jezer povekšal. Svegaskupa je broj zarobljenik od 27 majuša 75 jezer.

Tretji den, tojest 11 ga juniúša su se francuzi vu proti navalu pustili, da bi iz gubljenista nazaj mogli dobiti, ali jim nije išlo za rukom, da bi nemce iztirati mogli iz onih mestah koje su dva dni predi od njih odzeli. Ov den se je broj zarobljenikov na 13 jezer povekšal.

Četrti den 12 ga juniúša su francuzi s još veksom silom kak 11-ga juniúša, opet protinavali vuredili proti nemcu, da si izgub-

ljena mesta nazaj zadobiju. Niti vu tem dnevu nesu mogli francuzi nemce preobladati. Nasuprot tomu nemci su polovili opet 2000 francuzov, s kojimi skupa se je broj francuzkih zarobljenikov od 9-ga juniúša, tak vu četiri dnevih na 15 jezer povekšal. Broj odzetih štukov je vu četiri dnevih 150. Vu zadnjih dvéh dnevih je broj postreljenih francuzkih replanov 35, svega skupa vu četiri dnévih 73. Vu majušu su nemci 413 neprijateljskih replanov vuništli.

Od 21 ga marciúša, gda su nemci svoje navale počeli proti francuzu i englezu, predbili su 6588 kvadrat kilometrov zemlje iz Francuzke. Gda su francuzi vu više mesecov trajućih velikih navalah vdrlu na nemce, onda su oni samo 561 kvadrat kilometrov francuzke zemlje nazaj odzeti mogli od nemcov. Kaj je 561 proti 6588 kvadratkilometrov?! Iz toga je lahko izracunati moći, koj je jakši: nemec ili francuz s englezom skup. Ali zato francuz, pak englez ipak neće prepustiti. Budu vre i vekši zgubički došli, a bude došlo čelo prepadanje Francuzke, onda bu se francuz na milost preda. Zakaj čekaju francuzi i englezi s mirom, to niti jeden človek nemre znati.

K svimi gori pomenutimi nemškimi dobički još dodajemo, da je nemška vojska dobiček od 21 ga marciúša počemši do 12-ga juniúša 208 jezer francuzkih, englezkih i amerikskih zarobljenov i 2650 štukov.

Nemremo se čuditi nad tem, da je vu Francuzkoj, osobito vu Parizu velika uzrujanost i da se kažeju znamenja sveobće bune. Ljudi bi si peneze radi vun zeti iz bankov i sparkassah, ali jim ovi penezni zavodi nedaju vun. Sparkasse su zaprte. Nemci podjednom streljaju Parizu iz svojih velikih tajnih štukov, zbog česa vlada hoće podzemljne kvartere napraviti dati za parizke stanovnike. Nekoje francuzke novine vre pišeju od toga, da je blizo koncu francuz-

komu taboru, ali da bude se Englezka zato dalje vojuvala s nemcom, ar nemec nebude mogućen vu Englezku dospeti, kajti je ov orsag s morjom obkoljen. Vu tem bude se englez zasigurno vkanil, ar nemec bude mogel i vu Englezku doiti svojom vojskom prek morja, ako bude potrebno.

Francuzka vlada vre misli na to, da bude nemška vojska do Pariza dospela. Zbog toga se pripravljaju, da budu glavnoga varasa branili. Tvrdjave, koje su okolo Pariza je jedna vojnička komišija pregledala. Vlada vnogo živiza dovažava vu Pariz, računajuć na to, da bude ga nemška vojska obkolila.

Na taljanskim frontu su taljani na više mestih sreću probali prošli tjeden. Tak napriliko pri mostu Judikarije, Asiaga i Piave zvanom. Nigdi nesu mogli napredke dostgauti. Pri Portika zvanh planinah su takaj probali svoju sreću, ali komáromszki jagarski batalion se je tak vitežko branil, da su se taljani morali vu bezrednim begu potegnuti nazaj vu svoje dekunge. Neprijateljski stuki i zarobljeniki su vu naših rukah ostali.

Vu Ameriki se pripravljaju na to, da englezom i francuzom dosta vojnikov daju na pomoć. Jeden amerikanec je izračunal, da bi do konca ovoga leta Amerika morala najmanje tri million vojnikov poslati na francuzko bojuo polje proti nemcu, ar veli ov amerikanec, — nemci na francuzkom frontu osem million vojnikov imaju. To je tak velika vojska, da na svaki ref bojuo linije jeden nemški vojnik dojde, a za njegovim hrbtu je vu rezervi još 13 vojnikov.

Je li istinu ima amerikanec vu tom, da nemci osem milion vojnikov imaju na francuzkim frontu, to nemci nebudu neprijateljem na znanje dali, ali to je sveta istina, da si ne samo francuzi, pak englezi, nego i amerikanci moreju glavu tretu, kaj budu s nemcom včineći da ga iz Francuzke, pak iz

Belgiama iztiraju. To se pak ne bude hitro napraviti dalo, makar bude Amerika i mogla tri million vojnikov vu Europu poslati ar jim nemška vojska neče dopustiti, da bi ju francuzi s svimi svojimi savezniki skupa zbili.

Iz Pariža su 15-ga júniúsa glasi došli, da bi Francuzka pripravna bila za mir se pogadjati, ako bi Nemška i Austria-Magjarska opet ponudila mir svojim suprotnikom. Francuzke vladine novine su vu jednim članku pozvale Nemsku i Austria-Magjarsku, da bi ovi na znanje dali, s kojom pogodbom bi se do mira moglo dojt i kaj bi potrebuvali, da bi popustili s navalom.

Vu Nemskoj takaj od mira pišuju vno ge velike novine. Nekoje novine i od toga daju glase, da je nemški cesar po bezdrot-natim telegrafu svim vladarom od mira dal glase. Je li je to istina to nije još potvrđeno.

Iz Londona pišuju, da više zastupnikov englezkog orsáckog spravišća hočuju konferenciju držati, vu kojem bi se od sklopljenja mira spominali.

Jedne šveicerske glasovite novine takaj veliju, da makar ne bude odmah mir nastal ipak se znaki kažeju, koji nam ufanje daju, da se približuje konec tabora. S kim bude nemška vojska vekšega dobička imela na francuzkom bojnóm polju, s tem bude se mir bolje približaval. Ove novine pišuju, da budu se vre vu jesen počele rezprave od mira.

Vu Hollandiji vlada hoče vu svoju ruku vzeti, da pomiri one orsage, koji su med sobom vu neprijateljstvu.

Bar bi Bog dal, da bi ove mirne glase s čim predi potvrditi mogli.

Najnoviši glasi. Júnúsa 17-ga su došli prvi glasi, da se je na taljanskom frontu počela naša navala na neverne taljane. Pr. Piavi su vdri naši regimenti na taljanske dekunge i taki prvi den su desetkezer za-robljenikov polovali i vno go štukov odzeli. Želmo svi skupa, da bude i nadalje sreća poslužila našim hrabrim vitezom.

V početku i denes.

Po vulicah na javnih stupih i vratih visili su prvi crieni i plavi plakati. Na njim je debelo tiskano bilo. Mobilizacija. Sva go-dišta ona i ona moraju se odmah najaviti i t. d. Na drugim pak. Proglašuje se bojno stanje s Rusijom, Srbijom i t. d.

Ljudi su se tiskali vu velikih kupov pred temi stupi, jedni su čitali na glas naglašujuć svaku rěč samo da bolje zapamti ov il on gda mora vre i on se javiti.

Boj! Boj! začeli su drugi kričati, grozničarom uzrujanosti, zloradosti, oduševljenjem. Bilo ih je i nekoliko, koji su s brižnatimi licami i pitajućim pogledom pitavili jeden drugoga: »Kaj bu iz toga?«

No, ne dugo su ostali zabrinuti i hladni. Čele rulje ljudi povlačile se već vulicah noseć sobom sve zabrinute, uzrujane, prestrašene i skupa z njimi kričali nepremišljeno s bedastim ushićenjem: Živio Boj! Očemo boj! V boj v boj!

Kak negda židovi koji su kričali za Kristuša: »Krv njegova na nas i decu našu, svojovoljno prevzimajuć strašen zločin, koji je bil počinjen na negrešnim Bogu človeku tak je i ljudstvo dočekalo tog nemilosrdnog nosilca smrti!

Već su prve Mars-kompanije bile spremne za front. Sami mladići v najljepših ljetah!

Pak ipak, kulko je to bilo veselja! Oficiri ih jačili s ičpimi govori, ruke stiskavali si svi skupa za znamenje vernosti. Svigdi ih se dočekalo s dikom. Gospe, frajle, djeca su ih opisivavali s cvetjem i s vencima. Soldačka muzika ih je pratila podednom igrajuć oduševljeno: V boj v boj! Oduševljenju nije bilo konca.

I sami ti mladi ljudi, kojimi je gitala ta slava, jer idu v boj, v smrt bili su veseli — izvnu sebe.

Vu tem oduševljenju začela su i njihova srca tući bolje. Pozabilo se tu na strah prveši, pak sve je bilo tak veselo.

Ali gda je vre zginula volja, koja ih je nosila hitro, hitro v nepoznate kraje, gda se je još samo čulo njihovo, samo od nekih netreznih ljudi pėvanje, gda je začel izčekavati ispred njihovih očih, njihov milikraj, onda, onda je pala črez njihova tvrđalica mnogo sakrita vruća suva.

I gda su zaplakale prve matere za mrtvih sinov svojih i prve žene se oblekle v črno i prvój dčvojki se slomilo srce od žalosti za dragim svojim, ljudi su još kričali: Živio boj!

A den denes: Za dva meseca bude četiri ljeta, kaj traja ta strašna igra smrti. Nema već traga veselju i oduševljenju za bojom.

Vu marskompanijah ne idu vre samo mladići, nego i starci. Onih drugih više nema. V dalekih tudjih krajah i mestah potivaju njihove mlade kosti, a koji su ostali, su nevolaši.

Oni, koji su mislili, da bude koju hitro kraj, sũ se vkanili. Boj još traja i trajal bude, dok neprijatelje na kolena neporušimo.

Istina, da zbog dragoće i zbog menjkanja delavnih rukah i mi doma vno go trpimo. Istina, da nam je žal za naše otce sine, muže. Ali se zato nećemo, niti nesme-mo zdvojiti. Naša domovina, naša sloboda, naše bitje, naše hiže, naša marha, naš ime-tek i naše poštenje je na kocki. Ako bi ve-zda zdvojili, pak popustili, gda smo do kraja tabora došli, onda nebi postuvali spomen onih naših, kojih su za domovinu i za nas vumrli na bojnóm polju.

Samo još nekuliko mesecov, mrti samo par tijeđnov moramo potrpljenje imeti, pak bumo ostale još neprijatelje tak prisilili na mir, kak smo srbe, črnogorce, ruse, rumunje.

Na francuzkom polju grmiju vezda i i naši štući, tam bijemo neprijatelje. Ovi su prvi glasi dohadajućeg sveobćeg mira!
Stridóvár. Druško Stefania

Odgovornost.

Svaki mora znati, da za svoje čine je odgovoren. Ako naprimer nekoga zbijem ili ga hotonce pobijem, to neje dosta, da med sud s penezi ili s reštom štrofa, nego moram platiti sve one stroške, koje sem mu zrokuval, k tomu pak i onoga kvara, kojega je vu betegu imel, tojest doklam je ne mo-gel delati.

Opet jesu i takvi dogodjaji, za koje sem pred sudom odgovoren, koje sem ne hotonce napravil, nego iznenada se je pri-petilo.

Tak naprimer odgovoren je gospodar, ako pred njegovom hižom na skliskim ili

leduatim trotoaru opadnem i pobijem se. Odgovoren je zato samo onda, ako je na zapoved ne žagovinom ili pepelom posipal trotoara.

Još bole je gospodar odgovoren za svoju živinu i onda, makar je ne sbog gospodarove krivnje marše kvar napravilo.

Zakoa je to, da on gospodar, koj živinu ima, sve kvare mora platiti, kaj živinče napravi i onda, barem je on na sve pazil, da živinče nebi kvara napravilo.

Naprimer nešći kolam preveže konja i konj nekoga vu stiski vritne, gazda je zato odgovoren, jerbo je ne dosta pazil na njega.

Ako nešći na svojim imanju nevarnoga psa ima, pak nepazi dosta na njega, on je već stēm zagrešil i more ga sud jeden jeden mesec reštom i četiri sto korun vu penezi štrofati.

Naprimer takvoga psa, koj rad grize, neje dosta samo po dnevnu na lancu imeti nego k tomu i zagrajeno mesto mora biti, gde se pes zadržava, da do nikoga nemo-re, koj vu dvor dojde.

Pripetilo se je, da I. Gyura zvani gos-podar takvoga psa je imel, koj je rad grizel. Jedenput je nešći vrata ostavil odprta, pes je vun na put skočil i zgrizel je O. I. zvanu žensku, koja je osem danov duže betežna bila. Kraljski sud istragu je podigel proti I. Gyuri, zakaj je psa ne imel na lan-cu i zakaj je ne pazil, da nebi vrata od-prta bila i da pes nebi bil vun vušel.

Gazda se je stēm branil, da je on ono vrēme niti doma ne bil, jerbo je zaran odi-šel na sejam i on nezna što je vrata od-prta ostavil, da je pes mogel vun vufti. Sud je odredil, naj žvinar previzitera psa, ali je takve nature da rad grize. Žvinar je pod-terhom prisege previziteral psa i tak je na-šel, da pes rad grize. I. Gjura je dosta fal-zišel iz ovoga posla, jerbo je ženska pred osmimi dani ozdravila i neje potrebuvala, da Gyuru kastigujeju. Razmi se, da izvan strofa moral je platiti ženski raztrgano kiku i sve doktorske i patikarske stroške.

Žrebe mora kobili prevezano biti i ne-ga je smeti tak pustiti, da slobodno drče, kud sam hoče. Ako se kakva nesreća pri-peti, gazda je odgovoren od toga.

Jeden sejam je žrebe med lonce zašlo i med lonci veliki kvar napravil, k tomu pak je i jednu dčte pojahalo. Gazdu su za-tužili i on je lončaru sve stroške i kvara moral platiti, k tomu pak su ga svrho ne-pazivosti četiri sto korun štrofali i rešta se je samo tak rešil, da nigdar je ne bil vu nikakvim štrofu.

Vno go bi znali još od toga pisati, ali i ove nekoje pėlde su dosta, da svakoga opominaju, da naj pazi na svoju živinu.

Offenziva na taljanskim frontu.

Prva prijava od naše offenzive, koja se je 16-ga júniúsa počela, ovak glasi:

Naši šeregi včera pred poldan krej Pi-ave i na obedvė strani Bremita zvane vode više vu trajućim strahovitnem kanonskim ognju, navalili su se na taljane i na njihove saveznike. Boroevics generala šereg na više mestah prek nadujene Pave vode je prek vdri. Wurm generala šereg po žereći bitki pri San Dona di Piave predrl je tal-janske dekunge, takodjer Oderzo—treviso i zvano željeznicu. Jozsef nadhercega šereg iznenada je vdri vu taljanske tvrđjavine i

zadobil je Montello zvane brezuljke. Schönburg hercega jeden granat ga plezeral, kad su prék vode išli.

Pri Piavi deset jezer taljanov su vlovili i petdeset štukov zapljenili.

Prva sturma pri Brenti također je dobro vun zišla. Neprijatelj po šumah i po bregih vitezki se je branil, ali naši hrabri vojnici lijam do tretjih taljanskih dekungov su došli. Medtem toga vlovili su šest jezer taljanov, francuzov i englezov. Sve zavzeta mesta ne su mogli naši zadržati.

Od Brente na ishod Rantero zvanoga brega nazat su morali taljanom odpustiti, jerbo iz boka su ga počeli strahovitno strélati. Grappe zvanoga brega zabadav su počeli taljani višeput nazat zadobiti, naši su ga slavno zadržali.

Mikša nadherceg majora regiment prevzel je Dosso Altoja. Na Adamello okolici brézne cete s jednom navalom zadobile su Conno di Savento brega, sto taljanov su prijeli i tri štuke zapljenili.

V subotu v jutro se je počela ofenziva na taljanskim frontu, koju su taljani tak teško i plašivo čekali. Tak na ravnici, kak i po divjih brdinah slavno se sponašaju naši šerégi i vu više mestah vdri su vu taljanske šance, koje su jeden za drugim hrabro prevzeli i taljane pretirali.

Vnogo deždja je bilo zadnje tjedne i Piava se je tak nadula, da kilometer je široka, ali makar je to velika zapreka našim šeregom, itak su naši više mestah prék vode vdri.

Prvi dan više kilometrov dalko su nazat stisnuli taljane i taki prvi dan su sest-nast jezer jih zarobili i vnogo štukov također i svakojačkoga blaga zapljenili. To je sam taljanski ministarpredsednik prepoznal.

Taljanska prijava od naše ofenzive Austrie-Magjarske najnoviša navala je naj groznejša počemši boja. Nemoremo sad zatajiti, da položaj je nevaren i osbiljen. Neprijatelj s velikom močjom se je zasipal na naše linije. Samo na trentinoi liniji su više jezer štukov naperili na naše šance, med jim su i najvećih kaliberov štuksi. Samo na jedini liniji med Astico i Brenta jezero petsto štukov stoji. Orijaška kanonerska prijava nam kaže, da neprijatelj s kakvom močjom vdira na naše stellungen.

Na asiagai gorinah, gde je neprijatelj 15-ga dosta velikoga zgubička imel, brani se proti naših navalah i strahovitim ognjom zastavila naše napredovanje. Višeput su naše čete nazat pretirali.

Pri Piavi strahovita bitka traja. Neprijatelj s velikim sgubičkom napreduje i cilj mu je to, da Montello zadobi i naše šerege na dolino pretisne.

Naše čete vu veliko bitku su presilile neprijatelja na Ciano — Montello — St. Andrea liniji Prestimano moremo javiti, da naše čete od St. Andrea vode dugo su zastavljale neprijatelja.

Vlovili smo od početka ofenzive 120 officirov i 4600 drugih vojnikov. Zrakoplivci poleg zločestoga vremena nemoreju nikaj važnejšega delati. Zadnje dane neprijatelj poleg zločestoga vremena 44 replanov je doli strelil.

Egli švajcarski brigadéroš od ofenzive ovak piše: Pri ovi ofenzivi Ausztria-Magjarske šerégi vu dosta hudim položaju su bili, jerbo jedno krilo je med visokami bregami drugo krilo pak doli na dolini, gde su prék na dute Piave morali iti. Taljani su prip-

ravljeni bili na ofenzivu i nemoreju reći, da iznenada se je neprijatelj navalil nanje. Taljanski šereg dosta je moćen, da vu svojih šancov, koje je više mesecov dugo zidal, duže vremena more zastaviti neprijatelja. Svrho toga su menjše navale bile med Gardi grabi i med morjom na Adamello okolici. Odkud se bude glavna navala počela, to još neje znati. Moguće, da ne odonut, odkud to taljani čekaju, naprimer iz bregov neg odonut gde Boroevics generala šerégi stojiju.

Naša prijava juniša 18 ga: Vu Velence provincije bitka dali traja.

Barun Wurm generala šereg vu više mestah je nazat stisnuli taljane i na južnim krilo došel je do Fossetta čatorne.

József nadhercega šereg na Montello okolici dale napreduva. Taljanske navale su se porušile. Vu tri dana trajuci bitki samo iz ovoga mesta su 73 taljanskih štukov poslali, med njimi su i zmežki.

Neprijatelj zabadav je probal nazat zadobiti svoje jarke pri Brenti vodi.

Zarobljenikov dovezda je prék trideset jezer, zadoblenih štukov pak prék 120. Zaplieno drugo blago i mašinpške još su ne prebrojili.

Pariš se pripravlja.

Jako se pripravljaju ktomu, da Pariša braniju proti neprijatelju. Tri šeroci braniju glavnoga varaša, koje su sad napunili s kanoni. Sad kopaju oko varaša svakojačke jarke, vu koje jeden miljun vojnika hoćeju spraviti. Sve novine pominaju stonovnike, da koji nemaju nikakvoga posla vu varašu naj ostaviju Pariša. Najmre pak na glas zah-tevaju, naj decu i ženske odmah spraviju iz varaša.

Izbilja pak već tri dana voziju vun iz varaša decu, siromaskeše na Pariš varaša stroške. Ministri su obećali občinskim pog-lavarom, da svum močjom budu branili varaša. Skolski minister obećal je da odmah zapreju sve škole, tretji minister pak je obećal, da dosta vlakov bude imel za one, koji varaša ostaviti hoćeju.

Novine, koje su predi tak pisale, da nemci nebudu mogli Compiegna prevzeti sad tak pišeju, da i Pariš more prepasti. Jedne novine naprimer ovak pišeju:

»Né ga jednoga človeka, koj bi dopustil, da se varaška vrata odtvoriju pred neprijateljom, niti onda, ako bi vidli, da Pariša vuništiju ili da glavni varaš propal bude. Za naše poštenje alduvali smo nase prevzete varaše, naše spotrte cirkve, dali smo zato zlato i našo plemenito krv, nes-memo se od toga prebojati, kad je reč, da Pariš prepadne. Ali ovdí moraju biti i naši savezniki, englezi, taljani i amerikančani ako hoćemo varaša obraniti pred moćnim neprijateljom. Mi francuzi na sve smo pravni.«

Varaš je vu tak veliki stiski, da i naj glasovitneše novine, koje su do zadnje vure hujstrile francuze vu boj, počele su zahtevati od francuzkoga kormana, ako je samo kak moguće, naj odmah počne rezpravu s neprijateljom svrhu mira, rejsi na kakov gud način naj mira sklopiju, neg bi nemce vu Pariš pustili, kak su ga 1871-ga leta. S vun velikoga špota, Francuzki orsag nez-mernoga kinča bi sgubil, koj je vu Parišu na skupljeni i kojega neje moći obraniti.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Kak su došli nemci do Marne vode. Jedna nemška Kompanija još majuša 31 ga je došla od Lebuissona vu Trierry varaš i lijam do cirkve je napreduvala. Juniša 1-ga jeden čeli vojni sbor je počel koncentralnoga juriša proti varašu, kad su jedenput štuksi svojega posla svršili. Jutro rano dva bataljuni od Brasle i Lebuissuna su jurisali proti varašu. Kanoni pak su prék Marne na neprijatelja štukske strelali. Medtem toga čoport proti čoporu, človek proti človeku je vojuval vu varašu. V jutro ob pol deveti vuri nemci su prevzeli od kolodvora na poldan stojećega brega i sad su prve bombe doletele na Paris — Chalons — Verdun zvanu željeznicu.

Već je večer nastal, kad su prvi nemški vojnici do Marne vode došli, koja prék varaša teče. Most je ne bil zbantuvani, samo od varaša na dva kilometre jedan željezni most je bil vu zrak spuščeni. Njega su na večer ob sedmi vuri vuništili. Dva oficiri i četiri prosti vojnici su prvi došli prék mosta. Srećno su prék došli i taki su previdli, da jaki francuzki barrikadi stojiju Komaj su nazat došli, kameniti most je vu zrak zletel. To se je v noći ob jedenajsti vuri pripetilo, kad je na ovi strani zereći boj trajal.

Phierry varaš med Chemin varašom i med Parišem na pol puta stoji, dakle neje moći čuditi se, ako su ga francuzi do zadnje kaple krvi branili.

Izmed onih vojnih sborov, koji su do Marne vode došli, prvi je bil badeni vojni sbor. Nemški štuksi tak hitro su došli do Marne vode, da su još mogli na francuze strélati, koji su se sbog toga jako mešali.

Badenski vojni sbor od majuša 27-ga, do 30-ga dan i noć je mašeral i 60 kilometrov je napravil. Dvanajst batirijih je za plienil i 60 štukov je zarobil i dimo poslal također i 3500 zarobljenih francuzov. Vojni sbor od Cambraina počemši stotridesetpet kilometrov je napravil i zgubil je vitežkoga zapovednika Buchan hercega, koj je pri Marne vodi opal doli, kad je pred svojom četom jahal.

Novine neprijateljske pišeju, da velika čuda je to, da vu ovi strahoviti ofenzivi nemci tak malo mrtvih imaju. Proti tomu pak šesti francuzki šereg pak je s celom rezervom preminul.

KAJ JE NOVOGA?

Meni zvoni, meni vetri.

Meni vetri žalosten glas nosiju Nemreju trag najti momu Gjuriju, Zabadav su hodili vu Rusiju, Od daleka ruski zvoni zvučiju.

Letištica k dragomu mi odleti, Groba mu i drveni križ poleti. Od mene mu tužni glasek odnesi, Na drveni sprhjeni križ si sedi.

Reći momu nezablenom dragomu, Da draga za njega moli se Bogu, Reći njemu, da za njega zdiham, I za njega tužnoga premišljam.

Da ga nebudem nikada zabila, Nikada se ne bum mu zneverila. Vrème ide, temna vodica teče, Mene pri srcu za goluba peče,

Kad na te mislim pri srcu me vleče,
Bože dragi, zakaj tulko nesreće,
Ljudstvo samo na sebe terhe meće.
A pomoći bi si moglo, pak neće.

Jer i Bog dragi tak veli na nebi.
Bog ti pomore, pomori sam sebi.
Pak i ljudi su željeli ovaj rat,
Komu otec, komu odisel je brat.

Komu mužek, komu rođeni sinek,
Oj nesretni, oj prokleti on denek.
Ovaj učinil nam je punoga kvara,
Vnoga draga ostala je bez para.

Pak i ja tužna žalostna Marica,
Pokojnoga Gjure verna dragica.
Ostala bum, zaklinjem se pred Bogom,
Da bum verna i pred tvom tužnim grobom.

Daj mi jakost moj svemogući Bože,
Da pretrpim kulko jeden stvor može.
Samo molim preljubljenoga Boga,
Da bude milostiv prema dragoga.

I vas ljudi, da nam bu grob kre groba,
Ja žalostna kre mojega dragoga.
Naj vas krije črna mati zemljica,
I naj teče črez nas hladna vodica.

Zagreb **Klinec Jakob**
vojn.

— **Samoubojstvu** u Beču. V Beču, u jednom hotellu je iz treće kondignacije Bethlen Jozefa zvana grofica došli skočila. Za neštore vure je vumrla. Grofica je šestdesetiri let bila stara. Više rodbine ima u našem orsagu.

— **Amerikanska laž.** Amerikance pošteno pelaju za nos i kak njim lažuju se vidi iz sledećega dogodjaja. Nemci su vetomane na francuzkom bojnomo polju jednoga amerikančana vlovili, pri njemu su našli jednoga lista. Lista je još u Americi dobio kojega su iz Englezije pisali marciusa 2-ga, da su englezi nemškoga kronprinza i njegove četa vlovili. Razmi se, da je to velika laž.

— **Licitacija kozah.** Blizu Győr varasa na jednoj pusti su soldački špitali 250 komad kozah prodali na licitaciji. K licitaciji skupa su se spravili već kak četiri sto kupcov, koji su za jednu kozu 300—350 koron dali, ali jedni su i 500 koron davali. Tomu se nemremo čuditi, im u Čakovcu za jedno vušivo kokoš naše medjimurske žene 45—50 koron zahtevaju s kljunom i s repom skupa. Tak bormeš je koza ipak već vredna, im ona i roge ima!

— **Vništjene ladje.** Nemške ratne ladje su u Finn — zatoku sedem englezke podvodne ladje vništili.

— **Pemi u Taljanskoj.** Rimske novine pišeju, da u taljanskoj vojski i pemske čete harcujeju proti nas.

— **Nikaragua proti Nemški.** Iz Amerike javiju, da je Nikaragua (Srđnoja-Amerika) zvana slobodna država Nemški boja poručila.

— **Bulgarski kronprinzi u Budapeštu.** Boris bulgarski kronprinzi, koj je vetomane iz Berlina nazad putoval, je majusa 8-ga u jutro u Budapest dolazil. Kad je na kolodvor došel, na automobil se je sel i na Alcsuth se vozil, da pohodi Klodild nadhercegicu. Majusa 9-ga u jutro je nazad došel u Budapest i tu je na obedu bil pri Stojanovich Ivan nadkonzulu. Popoldan ob 2 vuri se je nazad putoval u Sofiu.

— **Bivšega grčkoga kralja su opererali.** Iz Švicarske javiju, da u jednom Zürichskim špitalu su Konstantin grčkoga kralja opererali, za operaciom je kralj influenzu dobio, a vezda se već bolje čuti.

— **Na francuzkom bojnomo polju** su nemci majusa 27-ga u jutro Chemin des Dames zvanoga brega osvovili. On den se je počnela nova nemška ofenziva i nemci su veliku sreću imeli. Spomenuti breg je 20 kilometer dugi.

— **Englezka flotta se gible!** Englezka flotta se na veliku ofenzivu spravija. Velike i male ratne ladje se skupljaju u englezkih pristanika i kak novine pišeju, čeli svet se bude čudil, toj ofenzivi, i tomu kak budu englezi nemce na morju zbili. Nemcom ta grožnja smeh košta, jer oni se od englezke flote ne bojjiu.

— **Kraljev put.** Kralj kralj s Zita kraljicom i Maria Jozsefa nadhercegicom su majusa 27-ga odvečer u Baden nazad dolazili.

— **Streljeni stražamešter.** Dva beguncov su vetomane poleg Miškolca Diószegi Janoš žandarškoga stražameštra na smrt strelili.

— **Nesreća.** Iz Luganao javiju, da na 1337 meter visokim Autore zvanim bregu je na kirvenim pijacu jedna kapelica stoji, veliki panik nastal. Uu veliki stiki bilo je čuda mrtvih i oranjenih.

— **Osmi ratni posud.** Uu juniusu budu osmu magjarsku ratnu posudu hapili podpisati.

— **Kaj je čena vina i goricalu?** Iz Ujvidéka javiju, da u decembru i januaru je hektoliter vina 360 koron koštalu, a vezda se je čena već na 900 koron poveksala. Iz vina žganicu kuhaju.

— **Novi mir.** Iz Beča javiju, da je Austria-Magjarska i Finn državom majusa 23-ga mira svezala. Kontrakte su majusa 29-ga podpisali.

— **Bavarski kralj u Beču.** Lajoš bavarski kralj je majusa 30-ga u Beč putoval, da pohodi kraljevškoga para. Kralja je Daudl ministerpredsednik pratil. Bavarski kralj iz Beča, na njegov imetek u Sarvar odputoval.

— **Na nemšku ruku dospeli Romanovi.** Jedne nemške novine pišeju, da negdašnje carska familije su sledeći člani na nemšku ruku dospeli. Nikolajevč Mikloš s ženom i sinom, Nikolajevics Péter ženom, sinom i kćerkicom, Mihajlovics Sandor ženom, Olga nadhercegica s mužom i udovica maticarica. Svi su u Idulbergu, koj varas na Krim potoku leži.

— **Drvene hiže.** Uu Beču budu za sromake drvene hiže zidali.

— **Carova deca u Jekaterinburgu.** Iz Moskve javiju, da negdašnjega cara deca: negdašnji kronprinzi i kćeri su u Jekaterinburg dolazile.

— **Veliki ogenj na kazanskim kolodvoru.** Iz Petrograda pišeju, da je vetomane u Kazanu, blizu banhofa strašni ogenj nastal, od kojega se je grozno exploderalo. Na kolodvoru su trispetdeset vagonov, koji su puni bili s municijom, exploderali i zgoreli. Banhofa su s tezkom mukom mogli osloboditi. Zroka ognja još neznaju. Kazan je veliki ruski varas.

— **Otpremanje amerikancov.** One amerikanske čete, koje su na taljanskom bojnomo polju bile, su u Francuzku odpreмили.

— **Broj zarobljenikov.** Centralne države su do marciusa ovoga leta sve skupa 3 milijun, četristopetdeset jezer zarobljenikov vlovili.

— **Samoubojna devojka.** U Budapest se je Füssl Ilona 24. let stara činovnica jedne banke u glavu strelila. Vmrla je. Zrok je nepoznat.

— **Magjarske čete na francuzkom bojnomo polju.** Telegraaf zvane novine pišeju, da je u zadnjih dnevov vnoga naših četah dolazilo u Belgium. Dugi cugi su se vozili poleg Lütticha. I u Antverpenu i Gentu ga ih vnoga magjarskih vojnikov.

— **5—10 milijun vojnikov.** Iz Londona javiju, da je indijski narodni kongressu očitoval ministerpredsedniku, i u Delhi varasu stanujućemu podkralju telegrafično izjavil, da India još sama more 5—10 milijun vojnikov poslati na bojno polje.

— **Mobilizacija.** Iz Washingtona pišeju, da u Americi od 18— do 50 let stare muže mobilizeraju.

— **Nemci u Ukrajni.** Majusa 3-ga javiju, da su nemci iz jekaterinoslav-charkovske linije na Donec okoliš došli. Poleg Azovskoga morju osvovili su. Taganrog mesto. — Uu Južnoj Finnskoj su nemci neprijatelja zbili, bitka je pet dnevov trajala, 20 jezer zarobljenikov su vlovili.

— **Čuroško napredovanje prama Bakuju.** Turski regimenti su okolo Jelizabetpol mesta desetjezer bolševikov zbili izmed njih 8 jezer vojnikov vlovili. Za tem su se oni bolševikijanci, koji su se u Baku varasu zadržavali turčinom kapitalerali.

— **Karolj kralj na frontu.** Karoly magjarski kralj je majusa 2-ga na taljanski front putoval. Pratile su ga barun Arz general Cramon major i drugi višei oficiri.

— **Nova ofenziva.** Iz Sofie javiju, da na macedonskim frontu očeju englezi novu ofenzivu početi.

— **Zarobljeniki i telegramm.** Onim zarobljenikom, koji su u Rusiji u suzans-tvo, došli, ne moći telegrafirati.

— **Englezke čete u Kaukazušu.** Jedne ruske novine pišeju, da pred tremi tijedni su iz Mezopotamie na automobilah englezke čete dolazile u Kaukazušu. Ove čete iščeju ruske čete, da bi se s njimi sklopila.

— **Vhitjeni ruski minister.** Kovalev-szki ruskoga poljodolstvenoga ministra, koj je vekšu svotu vkral i onda skočil su na skorom vlovili i u Kiev odegnali.

— **Vezuv opet bluva.** Vezuv opet ognja bluva, po vremenom jako čudaj lavu hiti van iz sebe. Vezuv je u Taljanskoj poleg Napulja jeden breg koj negda ognja bluva.

— **Kraljev dar.** Károly kralj je pogorelcom Konstantinopolja petnajst jezer korun daroval.

— **Prošnja.** Od mojega muža, Vuksicsa Mihalya, cugsfirera iz Drávavasarhelya. Koj je železničar u civilu, rođjen 1885. septembra 14-ga, služil je pri 48. gyalogezred, 7. század (tab. posta 59). — Zadnji glas sam dobi! 1915. juniusa 5-ga iz Zajedina sela. Potlem nikšega glasa njemu. Zate prosim vas lepo dragi prijatelji, koji ste došli dimo iz Ruskoga, ako bi od vas šteri nekaj znal od njega, dajte mi to na znanje pod adressom: Vuksics Mihalyné, Drávavasarhely (No. 24).

Zgubil se je jeden jaki, visok, hrgjavkast (čreva pak prsa su mo biela) lovni pas (vizlo). Koj biga našeo, ali pak znao da dije, nek dojde k čakovskom kraljskomo natarjušu u kancelario, bude vredno premio dobio.

CSAK

706 43-63

RÁDIUM SÓSBORSZESZT

használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagyüveg K12—
Középüveg „6”30
Kis üveg „2”20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszflnemítő Részvénytársasága
Nagykanizsán.

RÉPES LEVELEZŐLAPOK

nagy választék-
ban kaphatók:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyv- és papírkeres-
kedésében

CSÁKTORNYA.

Gazdaasszonyok

kerestetik egy 35 év körüli özv., ki a ház
vezetését érti, magyarul beszél. Cím:

Csáktornya, Széchényi-utca 20.

Egy használt, de jó karban levő

Wertheimszekrény

megvételre kerestetik. — Cím a
kiadóhivatalban.

WILH. F. TIEFENBACH

Skladište na veliko austr. i njemačkih
tvornica kemičko-tehničkih proizvodnja

Osijek I. (Slavonija.)

Preporuča:

Strojna ulja, Towot masti,
Zylinder ulje, firnisa,
terpentinersatza,
kolomaza, vaselina,
lakova, boja,
1^a lastila za cipele,
1^a voska za postolare, boje
sve vrsti za bojadisanje
sukna i dr. u tu struku
spadajuće vrsti robe.

10-10

Cijenik šaljem na zahtjev!

Drávadiósi körjegyzőség.

990—1918.

Hirdetmény.

Drávaszilás község képviselőtestületének 2—1918. sz. kgy. határozata folytán
közhírré teszem, hogy a község

vadászati joga

a drávaszilasi községbíró házában 1918. évi június hó 28-án délután
3 órákor árverés útján bérbeadják, 1918. évi aug. 1-től kezdődő
6 évre.

Árverési feltételek alulírt körjegyzőnél megtudhatók.
Drávadiós, 1918. évi június 10-én.

Pálinkás Sándor s. k.
körjegyző.

2—2

HAAS LIPÓT

Fatalpu czipő és szandálgyár.

Budapest, VI., Csengery-utca 74. szám.

Utalványmentes	Nagyság:	21—27	28—30	31—35	36—40	41—46
Fatalpu szandálok:	Korona:	4.66	5.30	5.94	6.57	7.21

Csakis nagybani eladás.

Minták utánvétellel küldetnek.

2—3

1100—1918.

Drávaszilás község előljáróságától.

Hirdetmény.

Drávaszilás község képviselőtestületének megbízó határozata alapján közhírré
tesszük, hogy a drávadiósi körjegyző részére

istálló és pajtaépítés

munkálatainak vállalatba adása és biztosítása céljából szóbeli nyílt árlejtés és
versenytárgyalás hirdettetik.

Iparágak: kőműves, ács és lakatosmunkálatok.

Az árlejtés Drávaszilás községben a községbíró házában **toló évi június
hó 23-án délután 3 órákor** fog megtartatni.

Az árlejtési feltételek és építési tervezet alulírt körjegyzőnél Drávadióson
megtudhatók.

Kelt Drávaszilason, 1918. június 10-én.

Pálinkás Sándor s. k.
körjegyző.

2—2

Tislarics Jakab s. k.
községbíró.

Kézidarálókat,

szecskaavágókat, járgányokat,
lukoricamorzsolókat, ekéket,
vetőgépeket, cséplőgépeket,
kaszákat, aratógépeket és min-
denfajta mezőgazdasági eszkö-
zöket szállít a legerősebb és legolcsóbb
kivitelben

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)

Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-
technikai üzlete.

11-• Telefon interurbán 51—33.

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare. mašine za
repo rezati, vitle, mašine za
kuruzu ružditi, mašine za se-
jati, mašine za mlatiti, kose,
mašine za kositi i svakojačko
gospodarsko oružje vu najtaleši
ceni trži

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)

gospodarskoga oružja štacun.

Telefon interurbán 51—33.